Projev předsedkyně Evropského parlamentu Roberty Metsolové na mimořádném zasedání Evropské rady ve dnech 30. a 31. května 2022 v Bruselu

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

výsledky, kterých jsme dosud dosáhli, jsou již nyní nevídané. Drželi jsme pohromadě a jednotně jsme zareagovali způsobem, který překvapil i největší cyniky.

A stále máme podporu veřejnosti. Naši občané otevřeli své domovy i svá srdce šesti milionům Ukrajinců. Většina jich akceptovala fakt, že za válku se musí platit, a volají po důrazné odpovědi.

Nyní si kladu otázku, co se stane, až se nálada ve společnosti změní, k čemuž nevyhnutelně dojde. Jak se vyrovnáme s tlakem, který nastane v okamžiku, kdy začne působit CNN-efekt "televizní" války spolu s ruskými dezinformacemi, v okamžiku, kdy ceny budou i nadále vysoké.

Nesmíme polevit a po bezprostředně nutné pomoci Ukrajině musíme začít plánovat dlouhodobou angažovanost v tomto regionu. Evropa se musí ujmout vedení a ve vedení musí i zůstat.

Všichni dobře znáte postoj Parlamentu k žádosti Ukrajiny o členství v EU. Status kandidátské země dodá Ukrajině naději. Otevře jí dveře k řadě programů a poskytne prostor a čas k provedení reforem.
Není to krok, který lze učinit za jeden den, a ani bychom neměli vzbudit dojem, že tomu tak je.

Status kandidátské země je skutečná perspektiva a jako takový může země transformovat. Byli jsme toho svědky v řadě států zastoupených na tomto zasedání. Takovou transformaci jsme zaznamenali i v Albánii a Severní Makedonii, které od nás mimochodem stále očekávají skutečnou odpověď.

To, co Ukrajina potřebuje právě teď, je naděje a perspektiva. Pokud jí je neposkytneme, budeme Kyjev tlačit k tomu, aby se poohlédl někde jinde.

Dospěli jsme do okamžiku, kdy se EU musí stát skutečnou globální velmocí demokracie hájící barvy liberálních demokracií na celém světě, což je stále složitější a nebezpečnější.

Nikdo neříká, že to bude snadné nebo nekomplikované, ale stojí to za to.

Pokud jde o sankce, Komise byla odvážná, což bylo na místě. A nyní musíme udělat další kroky. Skutečně doufám, že dnes dosáhneme dohody. Žádný jiný výsledek jednání si nemůžeme dovolit. Naším cílem musí stále být nezávislost na ruských zdrojích energie. Neměli bychom být těmi, kdo ustupují. Nicméně naše flexibilita má své meze, pokud nechceme ztratit důvěru našich občanů a působit oslabeně na Rusko, které, jak dobře víme, slabé nerespektuje.

Navíc Putin a jeho přítel Lukašenko, to jsou dvě strany téže mince. Současně se sankcemi vůči Rusku musí být uvaleny i sankce na Bělorusko. V tomto bychom měli být neústupní. Ti, kteří obětovali vše, aby dosáhli demokratického Běloruska, a kteří u nás hledají podporu, se na nás obracejí znovu.

Ruská invaze vyvíjí na celosvětové potravinové řetězce mimořádně znepokojivý tlak. Netýká se to pouze Evropy. Není vyloučeno, že svět bude muset řešit problém skutečného hladovění.

Pokud Ukrajina nebude moci obdělávat svá pole, můžeme být svědky několikaletého celosvětového nedostatku potravinových dodávek.

Rusko to ví a vydírá celý svět, zatímco si svá vlastní sila plní ukradenou ukrajinskou pšenicí a obilím. Musíme co nejdříve nalézt cestu, jak obilí dostat z Ukrajiny a dopravit ho tam, kde je ho ve světě nejvíce zapotřebí. Musíme zvětšit „koridory solidarity“, jak oznámila Evropská komise, a prozkoumat další možnosti, jak obilí přepravit.

Válka na Ukrajině jen urychlila to, k čemu se již nevyhnutelně schylovalo. Musíme být schopni zajistit svou energetickou nezávislost. Sdělení RePowerEU je důležité a přispěje k tomu, abychom rychle snížili závislost Unie na ruském dovozu zemního plynu, ropy a uhlí, a urychlí ekologickou transformaci.

Z mého pohledu je nejdůležitějším cílem energetická autonomie.

Splnění cílů Zelené dohody je nejlepším způsobem, jak se vypořádat s toxickými závislostmi na nespolehlivých partnerech.

Pokud jde o trhy s plynem a elektřinou, měli bychom v obou těchto odvětvích jednat rychle, abychom společně ochránili evropské domácnosti před prudkými výkyvy cen. Měli bychom pracovat na rozvoji společných mechanismů a platforem pro nákup plynu a optimalizovat svůj trh s elektřinou tak, abychom v budoucnu zamezili kolísání cen. Rychlé uzavření jednání o požadavku na skladování plynu ukazuje, že jsme schopni dosáhnout výsledků – ale to nestačí.

Naše investice do energetiky a ekologické transformace je třeba také vnímat jako bezpečnostní a environmentální otázku, z čehož rovněž vyplývá zásadní význam balíčku „Fit for 55“.

Naše bezpečnost a obrana se rychle mění v existenciální otázku. Musíme mít k dispozici nástroje na svou obranu, které můžeme zajistit pouze společnými silami. Hlavní zásadou je to, že musíme posílit spolupráci a interoperabilitu a efektivněji sdružovat své zdroje.

Musíme jednat, a to tak, abychom spíš doplňovali činnost NATO, než abychom mu konkurovali.

To bude mít dopad na rozpočet. Bude nutné navýšit naše rozpočty na obranu a musíme najít způsob, jak naše společné finanční prostředky lépe přesměrovat na posílení našich obranných schopností.

A nakonec poslední poznámka k ekonomické flexibilitě. Vzhledem ke scénáři po pandemii COVID-19, válce v našem bezprostředním sousedství a k naší probíhající transformaci energetiky může být umožnění obecné únikové doložky v rámci našich fiskálních pravidel do konce roku 2023 v bezprostředním horizontu přínosné. Zároveň však nesmíme dovolit, aby nadměrný dluh omezoval potenciál budoucích generací. K této rovnováze a odpovědnosti musíme přistupovat s veškerou vážností.

Evropa potřebuje naše vedení. Způsob, jakým budeme reagovat v příštích měsících, bude utvářet naši společnou budoucnost. Evropský parlament je připraven konstruktivně plnit svou úlohu.

Děkuji za pozornost.